

Володимир Миколайович СТОРОЖЧУК

аспірант кафедри міжнародної торгівлі,
Київський національний торговельно-економічний університет
E-mail: svnjazz1977@gmail.com

**РЕАЛІЗАЦІЯ ТАРИФНОГО РЕГУЛЮВАННЯ В МЕЖАХ УГОДИ ПРО АСОЦІАЦІЮ МІЖ
УКРАЇНОЮ ТА ЄС**

Сторожчук, В. М. Реалізація тарифного регулювання в межах Угоди про асоціацію між Україною та ЄС [Текст] / Володимир Миколайович Сторожчук // Економічний аналіз : зб. наук. праць / Тернопільський національний економічний університет; редкол. : В. А. Дерій (голов. ред.) та ін. – Тернопіль : Видавничо-поліграфічний центр Тернопільського національного економічного університету “Економічна думка”, 2016. – Том 23. – № 1. – С. 88-97. – ISSN 1993-0259.

Анотація

Проаналізовано рівень ставок ввізного мита Митного тарифу України з урахуванням зобов'язань України в межах СОТ, простежено динаміку змін середньоарифметичної ставки ввізного мита за період з 1996 по 2016 роки. Розглянуто окремі аспекти реалізації положень Угоди про асоціацію між Україною та ЄС в частині адміністрування походження товарів та тарифних регуляторів. Досліджено механізми поетапного зниження тарифних ставок та зміну тарифного захисту України та ЄС протягом перехідного періоду, застосування тарифних квот, спеціальних заходів торгівлі щодо вживаного одягу. Проаналізовано переваги та недоліки, які отримують українські експортери від запровадження цієї Угоди. Систематизовано аспекти застосування тарифних регуляторів та походження товарів у межах Угоди про асоціацію між Україною та ЄС. Розглянуто документальне забезпечення та описано процедуру видачі митницями Державної фіскальної служби України сертифікатів з перевезення форми EUR.1, впровадження інституту уповноваженого (схваленого) експортера при визначенні походження товарів. Визначено організаційно-інформаційні заходи, здійснені для ефективної реалізації Угоди про асоціацію між Україною та ЄС. Підготовлено пропозиції щодо налагодження тісного співробітництва між митними адміністраціями України та ЄС шляхом створення Підкомітету з питань митного співробітництва з метою оперативного обміну інформацією з метою застосування правил походження товарів та тарифних регуляторів, вирішення спірних питань під час проведення верифікації (перевірки достовірності) документів про походження товарів з України в межах Угоди про асоціацію між Україною та ЄС.

Ключові слова: тарифні регулятори; мито; тарифна квота; правила походження товарів; вільна торгівля; тарифні преференції.

Volodymyr Mykolayovych STOROZHCHUK

PhD Student,
Department of International Trade,
Kyiv National University of Trade and Economics
E-mail: svnjazz1977@gmail.com.

**REALIZATION OF TARIFF REGULATION UNDER THE EU-UKRAINE ASSOCIATION
AGREEMENT**

Abstract

The level of the rates of import duty of the Customs Tariff of Ukraine in view of Ukraine's obligations under the WTO has been analyzed. Changes of the dynamic of the average rate of import duty for the period from 1996 to 2016 have been tracked. Some aspects of the implementation of the EU-Ukraine Association Agreement in respect to the administration of the origin of goods and tariff regulators have been reviewed. Mechanisms of gradual reduction of tariff rates, the application of tariff quotas, special trade measures for second-hand clothes have been investigated. Advantages and disadvantages received by Ukrainian exporters from the implementation of this Agreement have been analyzed. Aspects of application of tariff regulators and origin of goods within the EU-Ukraine Association Agreement have been systematized. Documentary providing has been reviewed as well as the procedure for the

issuing of movement certificates EUR.1 by the State Fiscal Service of Ukraine. The implementation of the institution of authorized (approved) exporter during determination of origin of goods has been described. Organizational and informational measures that were taken for the effective implementation of the EU-Ukraine Association Agreement have been defined. Proposals for establishing close cooperation between the customs administrations of Ukraine and the EU by creating a Subcommittee on customs cooperation for the purpose of rapid exchange of the information for the application of rules of origin and tariff regulators under the Agreement have been prepared.

Keywords: tariff regulation; duty; tariff quota; rules of origin of goods; free trade; and tariff preferences.

JEL classification: F15, F53

Вступ

Укладення угод про вільну торгівлю передбачає створення сприятливих умов для здійснення торговельно-економічного співробітництва між окремими країнами чи групами країн, а отже, є дієвим та ефективним інструментом нарощування обсягів українського експорту через лібералізацію доступу товарів та послуг на зовнішні ринки. Запровадження режиму вільної торгівлі з перспективними торговельно-економічними партнерами дозволяє Україні диверсифікувати географію та номенклатуру національного експорту у довгостроковій перспективі. Вирішенню цього завдання сприятиме, зокрема, запровадження з 01.01.2016 р. економічної частини Угоди про асоціацію між Україною, з одного боку, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншого, ратифікованої Законом № 1678 (далі – Угода) [1].

Роз'яснення питань, пов'язаних з реалізацією Угоди, окремих аспектів запровадження її економічної частини, визначення наслідків для вітчизняної економіки від імплементації Угоди, стан сучасних економічних відносин між Україною та ЄС є предметом дослідження багатьох вітчизняних науковців. Перспективи та можливості європейської інтеграції України розглянуто, зокрема, у працях І. Бураковського [2], В. Філіпчука [3], В. Гееця [4], В. Онищенко [5], Н. Калюжної [6] та ін. Слід зазначити, що поза увагою дослідників зазвичай залишаються суто практичні аспекти реалізації цього процесу. Зокрема, дуже стисло та опосередковано розглядаються питання імплементації положень Угоди в частині адміністрування митними органами походження товарів, створення матеріально-технічного забезпечення митних органів, необхідного для виконання функцій з видачі сертифікатів з перевезення товарів EUR.1, впровадження тарифних регуляторів у межах вільної торгівлі, що зумовлює необхідність подальших досліджень у цій сфері.

Мета статті

Мета статті – розглянути окремі аспекти адміністрування положень Угоди щодо впровадження тарифних регуляторів та адміністрування походження товарів.

Виклад основного матеріалу дослідження

Питання, пов'язані із застосуванням тарифних регуляторів, відображені у Розділі IV «Торгівля й питання, пов'язані з торгівлею Угоди». У стислому викладенні відповідні положення зводяться до наступного: поступове зменшення застосовуватиметься відносно базової ставки мита, що зафіксована в Угоді; неможливість для жодної зі Сторін збільшення чинного мита або запровадження нового мита на товар, що походить із країни іншої Сторони Угоди. Водночас кожна зі Сторін може підвищити мито до рівня, який зафіксовано в її зобов'язаннях, після скорочення в односторонньому порядку, а також зберегти або збільшити ввізне мито, якщо це буде дозволено рішенням Органу вирішення спорів СОТ.

На сьогодні ставки ввізного мита затверджено Законом України «Про Митний тариф України», остання редакція від 19 вересня 2013 року № 584 (далі – Митний тариф України) [7]. Специфічні ставки складають 1 % від загальної кількості ставок і встановлені на алкоголь та тютюнові вироби, комбіновані ставки на сьогодні не встановлені. Диференційованих пільгових та повних ставок у Митному тарифі України – 1357 ставок або 13 % від повних ставок (риба, алкоголь, текстиль), повні ставки застосовуються у разі неможливості визначити країну походження товарів.

ЗВТ базується на домовленостях, досягнутих у межах багатостороннього переговорного процесу, а також результатів двосторонніх переговорів з ЄС щодо вступу України до СОТ. Вступ України до СОТ у 2008 році [8] призвів до лібералізації Митного тарифу України. Докладну інформацію про поточні ставки зведеного Митного тарифу України станом на 01.01.2016 наведено у таблиці 1.

Станом на 01.01.2016 року середньоарифметична ставка по Митному тарифу України складає 4,9 %, в тому числі на сільськогосподарські товари 1-24 груп УКТЗЕД 8,3 % та промислові товари 25-97 груп УКТЗЕД.

Динаміку зміни середньоарифметичної ставки ввізного мита за період з 1996 по 2016 роки наведено у таблиці 2.

Таблиця 1. Ввізне мито (пільгові ставки), що справляються з товарів, які ввозяться на митну територію України (складено на підставі [7, 8])

Зведений Митний тариф України									
Ставки мита, %	0	0,1 – 5	5,1 – 10	10,1 – 15	15,1 – 20	20,1 – 25	Понад 25	Специфічні ставки	Всього
Кількість товарних підкатегорій, шт.	3961	2915	2406	765	296	5	10	105	10463
Частка від усіх товарних підкатегорій, %	37,86	27,9	23	7,3	2,8	0,05	0,1	1	100
Середньоарифметична ставка по тарифних коридорах, %	-	3,9	8,9	13,2	19,9	25	48	-	-
Максимальний рівень ставки ввізного мита для пільгових адвалерних ставок: 50 %.									
Для найменувань груп 1 – 24:			50 % (з яких на 0,3 % товарних підкатегорій ввізне мито встановлено вище за 25 %)						
Для найменувань груп 25 – 97:			25 % (тільки 0,1 % товарних підкатегорій)						
Середньоарифметична ставка Митного тарифу, %			4,9						

Таблиця 2. Динаміка зміни середньоарифметичної ставки ввізного мита за період з 1996-2016 рр. (складено на підставі [7; 8])

1996 рік	1997 рік	1998 рік	1999 рік	2000 рік	2001 рік	2002 рік	2003 рік	2004 рік	2005 рік (I півр.)	2005 рік (II півр.) – 15.05.2008	15.05.2008 р. – по даний час
6,7 %	11,5 %	12,7 %	11,0 %	10,2 %	10,6 %	10,7 %	10,5 %	10,9 %	10,9 %	5,0 %	4,9 %

Лібералізацію Митного тарифу України буде продовжено в межах Угоди. Зокрема, Україна та ЄС домовились про створення зони вільної торгівлі (ЗВТ) протягом перехідного періоду в максимум 10 років відповідно до положень статті XXIV ГАТТ 1994 р. [9]. Відповідно до досягнутих домовленостей кожна Сторона зменшить або скасує мито на товари згідно із встановленими графіками, причому для України перехідний період триватиме до 10 років, а зміна тарифного розкладу ЄС відбудеться одразу після набуття чинності Угодою.

Питання, пов'язані із застосуванням тарифних регуляторів, відображені у Розділі IV «Торгівля й питання, пов'язані з торгівлею Угоди» [10]. У стислому викладенні відповідні положення зводяться до наступного: поступове зменшення застосовуватиметься відносно базової ставки мита, що зафіксована в Угоді; жодна Сторона не може збільшити чинне мито або запровадити нове мито на товар, що походить із країни іншої Сторони Угоди; водночас, кожна зі Сторін може підвищити мито до рівня, який зафіксовано в її зобов'язаннях, після скорочення в односторонньому порядку, а також зберегти або збільшити ввізне мито, якщо це буде дозволено рішенням Органу вирішення спорів СОТ.

Ринок ЄС відрізняється значно вищим тарифним захистом, насамперед по агропромислових товарах і продукції (чинна середня арифметична ставка увізного мита в ЄС всього по Митному тарифу становить 7,6 %, в Україні – 5,0 %; а по товарах груп УКТЗЕД 01-24 (сільське господарство) – 19,8 % та 9,2 % відповідно. Водночас, ставки ввізного мита з боку сторони ЄС по окремих тарифних лініях у 1,5 – 14 разів вищі від ставок увізного мита України).

Зміни тарифного захисту України та ЄС в межах Угоди наведено у таблиці 3.

Україна поступово відкриває свій ринок для товарів, які виробляються в ЄС. Враховуючи, що у Митному тарифі України 38 % становлять нульові ставки мита, у 2016 році тарифний графік зменшення ставок мита України, припадає на 62 % ставок Митного тарифу України, зокрема порівняно з іншими галузями найбільше зменшення ввізних мит матиме місце у перший рік дії Угоди в харчовій та легкій промисловості.

Ставки ввізного мита на товари, походженням з країн ЄС розміщено на сайті Міністерства економічного розвитку торгівлі і економіки України [11] та інтегровано до програмно-інформаційного комплексу Фіскальної служби, який застосовується при митному оформленні товарів при ввезенні на митну територію України.

Таблиця 3. Зміни тарифного захисту України та ЄС (складено на підставі [1; 7])

Найменування груп за УКТЗЕД	Середньоарифметична ставка ввізного мита, %					
	Діюча		З моменту набуття чинності Угоди (01.01.2016)		11-й рік дії Угоди	
	Україна	ЄС	Україна	ЄС	Україна	ЄС
Всього по Митному тарифу	4,9	7,6	2,4	0,5	0,3	0,05
По товарах груп 1-24 УКТЗЕД (сільське господарство)	9,2	19,8	6,7	0,6	1,4	0,2
По товарах груп 25-97 УКТЗЕД (промислові та перероблені сільськогосподарські товари)	3,6	3,9	1,1	0,5	0	0

Для найбільш чутливих товарних позицій передбачено або збереження ввізного мита, або запровадження таких регуляторів, як тарифні квоти із нульовою ставкою в межах квоти та ненульовою ставкою за межами квоти; спецзаходи по одягу та інших виробках, що були у використанні. Також Угода передбачає застосування тарифних квот на імпорт в Україну окремих видів м'яса свинини, м'яса птиці та цукровмісних товарів за принципом «хто перший прийшов, той перший і обслуговується».

Адміністрування тарифних квот, визначених у Доповненні В Розділу IV до Угоди, здійснюється на основі принципу «перший прийшов – перший обслуговується» незалежно від місця ввезення товарів в Україну. Правові положення, що визначають порядок управління цими тарифними квотами, містяться у статтях 308а, 308b і 308с Регламенту ЄС № 2454/93 [12].

З метою забезпечення адміністрування тарифних квот наказом Міністерства фінансів України від 11.12.2014 р. № 1203 затверджено Порядок контролю за розподілом квоти [13], згідно з яким розподіл тарифних квот для застосування нульової ставки мита здійснюється за допомогою програмно-інформаційного комплексу Фіскальної служби в автоматичному режимі на підставі поданої декларантом митної декларації, яка повинна містити такі відомості: код товару згідно з УКТЗЕД; відомості про країну походження; код тарифної преференції.

Станом на 12.03.2016 правом на використання квот скористались імпортери ЄС м'яса птиці – на 100 %, цукру в кількості 20 тис. тон, що складає 66 % від загальної кількості квоти, та м'яса свинини – 674 тон або 7 % [14]. Інформація про поточні залишки тарифних квот, якими керуються за принципом «перший прийшов – перший обслуговується», доступна в режимі он-лайн.

Зазначимо, що особливі умови торгівлі передбачені для одягу та інших виробів, які були у використанні, позиції 6309 УКТЗЕД встановлено статтею 29 Угоди та Додатком I-V до неї. А саме: Україна анулює ставки ввізного мита з 1 січня року, наступного за роком набрання чинності цією Угодою, та впродовж 5 років буде знижувати ввізне мито на 1 відсотковий пункт щорічно впродовж перших чотирьох років до повного їх скасування у п'ятому році.

Разом із щорічним скасуванням увізного мита Україна запровадить вхідні ціни для вживаного одягу, визначені у євро, за кілограм чистої ваги. «Вхідна ціна» визначатиметься як 30 % від середньої за попередній рік митної вартості всього нового одягу (24 товарні позиції УКТЗЕД), імпортованого у вказаному періоді в Україну. Визначена вхідна ціна застосовується для справляння ввізного мита, встановленого Угодою, впродовж року.

Розрахунок ставки мита на одяг, що був у використанні, при митному оформленні буде здійснюватися за допомогою програмно-інформаційного комплексу, автоматизовано виходячи із вхідної ціни товару, яка буде розміщуватись з 1 січня 2017 року на офіційному веб-порталі Державної фіскальної служби України. Звертаємо увагу, що протягом 2016 року цей механізм не буде застосовуватися і ставка ввізного мита на вжитий одяг буде відповідати ставці Митного тарифу.

Розглянемо тарифні поступки ЄС до товарів українського походження.

На сьогодні паралельно з режимом вільної торгівлі в межах Угоди впродовж двох років продовжуватиме діяти пільговий режим оподаткування товарів українського походження в межах Генеральної системи преференцій, затверджений Регламентом Єврокомісії від 25.10.2012 за № 978/2012 [12], яким Україна користується вже багато років при експорті до держав-членів ЄС. Попередній аналіз показує, що за 547 тарифними позиціями Митного тарифу ЄС у 2016 році буде вигідніше експортувати в межах режиму Генеральної системи преференцій, у 2017 році таких позицій залишиться 424 [11]. При цьому для експорту в межах режиму вільної торгівлі необхідно отримати сертифікат з перевезення товарів форми EUR.1, який з 1 січня 2016 року видається митними органами України, а для експорту в межах Генеральної системи преференцій необхідно отримати сертифікат форми А, який видається Торгово-промисловою палатою України.

Європейською комісією Регламентом за № 374/2014 [12] запроваджено в односторонньому порядку

автономні тарифні преференції до товарів, походженням з України, які набули чинності у 2014 році та діяли до набрання чинності Угоди.

У 2014-2015 рр. Європейським Союзом запроваджено до товарів українського походження рівень ставок мита, встановлений на перший рік дії Угоди. Так наявні мита ЄС:

- на промислові товари – було скасовано на 94,7 % продукції; для решти кількох видів товарів (деякі хімічні продукти тощо) тарифи знижені.
- на сільськогосподарську продукцію – скасовані на 82,2 % товарів; для інших продуктів (круп, свинина, яловичина, м'ясо птиці і кілька додаткових продуктів) часткова лібералізація досягається шляхом надання безмитних тарифних квот.
- на харчові товари – скасовані на 83,4 % товарів. Решта частково лібералізовані шляхом безмитних тарифних квот.

Крім того, українські експортери отримали додаткову перевагу за товарами, стосовно яких ЄС запропонував встановлення тарифних квот. Зокрема, йдеться про м'ясо свинини, курятини, цукор тощо. Зазначені товари є чутливими для ЄС та зазвичай вилучаються з режиму лібералізації при укладенні угод про вільну торгівлю, тобто підпадають під загальний режим оподаткування при митному оформленні. Водночас у результаті переговорів Україна отримала можливість завозити певні обсяги цих товарів без справляння увізних мит. При цьому мова не йде про обмеження обсягів імпорту, а лише про те, що імпорт зазначених товарів понад визначений обсяг підлягатиме під загальний режим імпорту, тобто оподатковуватиметься за тими ж умовами, які діють для України сьогодні.

Зазначені обставини сприятимуть зростанню обсягів експорту товарів та послуг (найбільш помітно може зрости експорт продукції сільського господарства та харчової промисловості, зокрема кондитерської; помітно – експорт продукції текстильної та шкіряної промисловості, металургії та оброблення металу, хімічного виробництва, послуг транспорту і послуг юридичним особам). У 2015 році обсяги експорту з України до країн ЄС становили 10,3 млрд дол. США [15], що складає 30 % від загального експорту товарів України, з них експорт сільськогосподарських товарів груп 1-24 УКТЗЕД склав 4 млрд дол. США, або 39 %, промислові товари 6,3 млрд дол. США або 61 %.

Аналізуючи вплив реалізації наведених положень Угоди, зазначимо, що для українських виробників найсуттєвішим буде зниження тарифних обмежень з боку ЄС у таких галузях, як: легкова промисловість, хімічна промисловість, машинобудування, харчова промисловість.

Зрозуміло, що скористатися тарифними преференціями в ЄС, які передбачені Угодою, можливо лише за наявності відповідних документів, що підтверджують українське походження товарів. Тому важливим елементом підтримки експорту товарів з України до країн ЄС має стати запровадження ефективного механізму видачі митницями ДФС сертифікатів з перевезення форми EUR.1.

Митні органи ЄС та України наділені функціями з видачі сертифікатів з перевезення форми EUR.1 статтею 17 Протоколу 1 «Щодо визначення концепції «Походження товарів» і методів адміністративного співробітництва» до Угоди. З метою нормативного врегулювання цього питання видано наказ Міністерства фінансів України від 18.11.2014 № 1142 «Про затвердження Порядку заповнення та видачі митницею сертифіката з перевезення товару EUR.1 відповідно до Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони» [16].

Для отримання сертифіката експортер повинен надати митниці такі документи (рисунок 1):

- заяву, що містить декларацію експортера для видачі сертифіката, за формою, визначеною Угодою;
- заповнений відповідно до вимог Угоди бланк сертифіката (оригінал сертифіката, дві паперові копії сертифіката та його електронну копію у разі заповнення сертифіката машинописом);
- документи, що підтверджують преференційне походження товарів відповідно до вимог Протоколу 1 до Угоди, у разі, якщо це перша поставка таких товарів до країн ЄС.

З метою спрощення процедури отримання вітчизняними експортерами сертифікатів запроваджено низку організаційно-інформаційних заходів. Зокрема, з метою спрощення механізму видачі сертифікатів розроблено програмно-інформаційний комплекс «Реєстр виданих сертифікатів форми EUR.1». У реєстрі містяться в електронному вигляді сертифікати, видані митницями ДФС, що дозволить спростити процедуру верифікації сертифікатів за запитами митних адміністрацій країн ЄС відповідно до вимог статті 33 Протоколу 1 «Щодо визначення концепції «Походження товарів» і методів адміністративного співробітництва» до Угоди.

Також здійснено організаційні заходи (рисунок 2) щодо спрощення процедури видачі сертифікатів, зокрема визначено місця видачі сертифікатів – 162 митних пости та відділи (сектори) митного оформлення, які максимально наближені до потенційних експортерів/виробників; на видачу сертифікатів уповноважено 433 посадові особи митниць [14].

У січні-лютому 2016 року митницями видано 6421 шт. сертифікатів до країн ЄС [14]. На рисунку 3 подано кількість виданих сертифікатів залежно від країни призначення. Зокрема, найбільшу кількість

сертифікатів видано до Польщі – 1464 шт., Німеччини – 914 шт., Великобританії – 540 шт., Румунії – 432 шт., Австрії – 374 шт., Італії – 300 шт., Литви – 281 шт. [20].

Документи, необхідні для отримання сертифіката походження форми "EUR.1"		
заява, що містить декларацію експортера для видачі сертифіката, за формою, визначеною Угодою	заповнений відповідно до вимог Угоди бланк сертифіката (оригінал сертифіката, дві паперові копії сертифіката та його електронну копію у разі заповнення сертифіката машинописом)	документи, що підтверджують преференційне походження товарів відповідно до вимог Протоколу 1 «Щодо визначення концепції «Походження товарів» і методів адміністративного співробітництва» до Угоди, у разі якщо це перша поставка таких товарів до країн ЄС

Рис. 1. Документи, необхідні для отримання сертифіката EUR.1

Рис. 2. Місця видачі сертифікатів з перевезення форми EUR.1

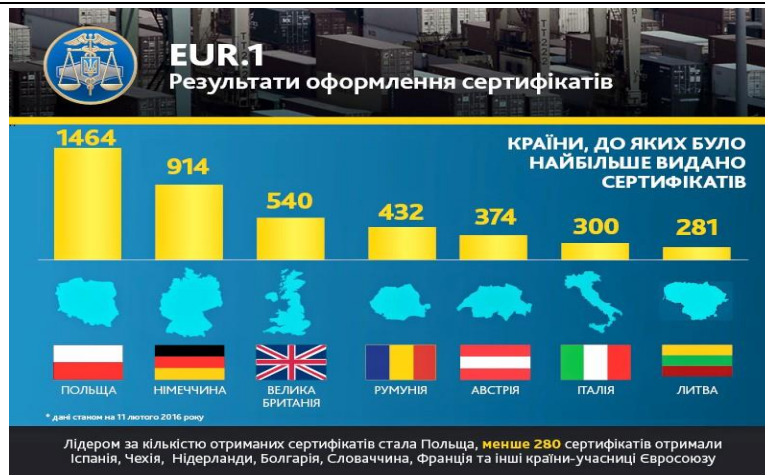

Рис. 3. Країни призначення сертифікатів з перевезення форми EUR.1

Наступним вагомим кроком спрощення та прискорення митного оформлення товарів, що експортуються з України на умовах вільної торгівлі, є запровадження в 2015 році інституту уповноваженого (схваленого) експортера при визначенні преференційного походження товарів, механізм якого наведено у статті 23 Протоколу 1 «Щодо визначення концепції «Походження товарів» і методів адміністративного співробітництва» до Угоди. Такого механізму в Україні до сьогоднішнього часу не існувало.

Для отримання тарифних преференцій у країнах ЄС український експортер товару має змогу без оформлення сертифіката EUR.1 самостійно визначити та задекларувати походження товарів на комерційних документах без залучення митниці. Строк дії статусу уповноваженого (схваленого) експортера не обмежений у часі.

З метою забезпечення імплементації такого дієвого механізму Угоди наказом Міністерства фінансів України № 1013 [17], який набрав чинності з 24.12.2014 р., затверджено Порядок надання та анулювання митницею статусу уповноваженого (схваленого) експортера. Для реалізації цього Порядку розроблено та впроваджено програмно-інформаційний комплекс «Реєстр схвалених експортерів» за допомогою якого формується номер авторизації уповноваженого (схваленого) експортера, який зазначається в комерційних документах та є підставою для застосування до товарів українського походження тарифних преференцій у країнах ЄС. Станом на 20.02.2016 р. 35 підприємств отримали статус уповноважених (схвалених) експортерів, які експортують з України до країн ЄС мед, кетчупи та соуси, олію соняшникову, дріжджі пекарські, печиво, скляну продукцію тощо.

Аналіз різноманітних аспектів адміністрування положень Угоди у частині адміністрування походження товарів та тарифних регуляторів дозволяє систематизувати відповідні положення та здійснені заходи з імплементації Угоди (рисунок 4).

Висновки та перспективи подальших розвідок

На сьогодні лібералізовано Митний тариф України з урахуванням зобов'язань України в межах СОТ, цей процес буде продовжено в межах Угоди про асоціацію між Україною та ЄС, при цьому ринок ЄС відрізняється значно вищим тарифним захистом, насамперед по агропромислових товарах і продукції. Водночас ставки увізного мита з боку ЄС по окремих тарифних лініях у 1,5 – 14 разів вищі від ставок увізного мита України.). Найбільше зменшення ввізних мит відбуватиметься у перший рік дії Угоди в харчовій та легкій промисловості.

Аналізуючи вплив реалізації положень Угоди, зазначимо, що для українських виробників найсуттєвішим буде зниження тарифних обмежень з боку ЄС у таких галузях, як: легкова промисловість, хімічна промисловість, машинобудування, харчова промисловість.

Україною забезпечено імплементацію положень Угоди в частині адміністрування походження товарів та тарифних регуляторів, зокрема забезпечено впровадження нормативно-правової бази та програмно-інформаційних комплексів, визначено місця видачі сертифікатів, які максимально наближені до потенційних експортерів/виробників, запроваджено механізм уповноваженого (схваленого) експортера при визначенні походження товарів, який забезпечує застосування спрощеного інструменту підтвердження українського походження при поставках товарів до країн ЄС.

Водночас на сьогодні залишається невирішеним питання створення Підкомітету з питань митного співробітництва, як це передбачено статтею 83 Угоди. Створення такого Підкомітету дозволить оперативно вирішувати питання обміну інформацією між митними адміністраціями України та ЄС про

зразки відбитків печаток посадових осіб митниць, які уповноважені засвідчувати сертифікати з перевезення форми EUR.1; перелік експортерів, які є уповноваженими (схваленими) в Україні та ЄС; налагодити тісну співпрацю по верифікації (перевірці достовірності) документів про походження відповідно до вимог статей 32, 33 Протоколу 1 до Угоди, а також щодо вирішення спорів із тлумачення правил походження під час проведення перевірок.

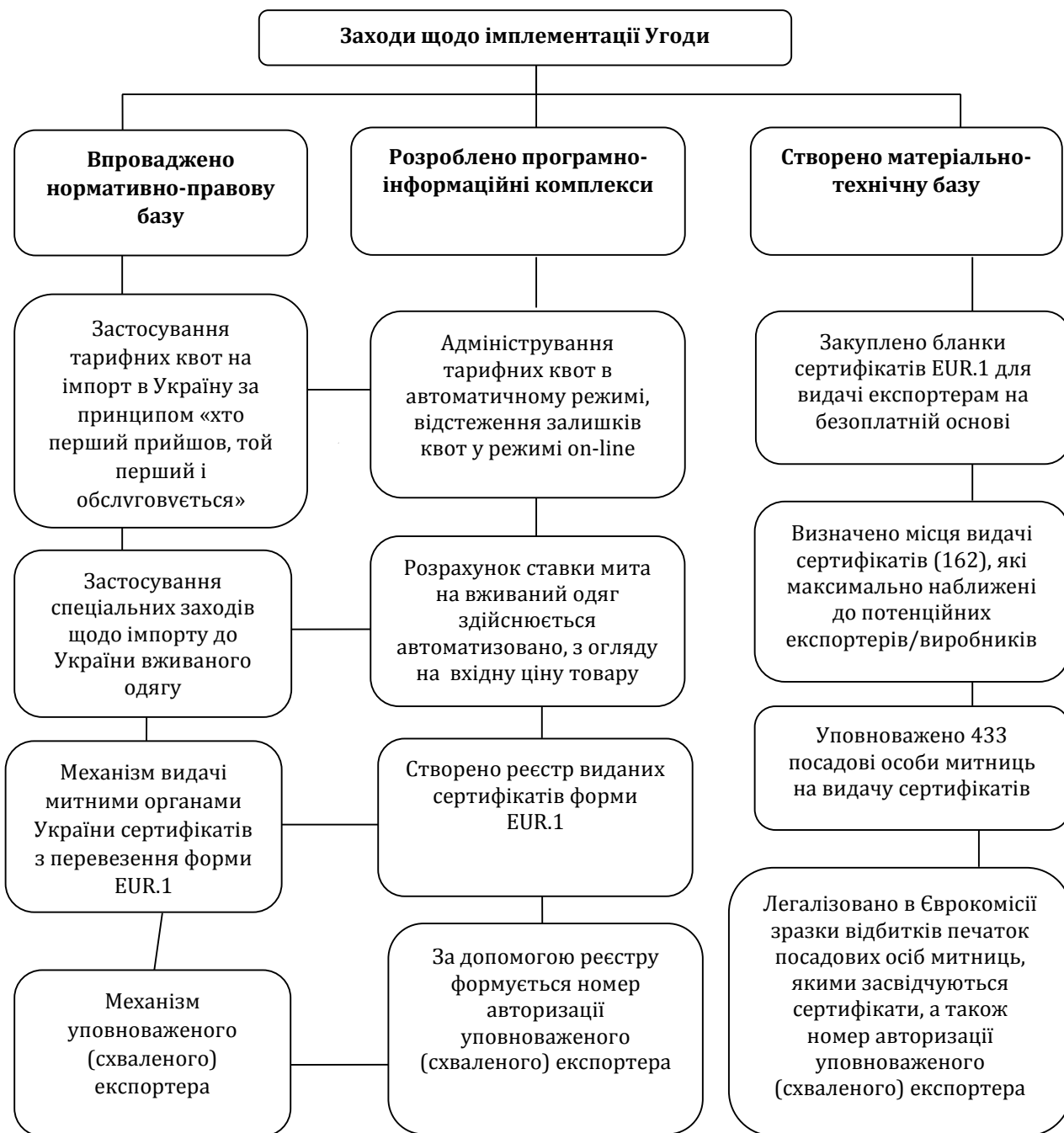

Рис. 4. Заходи щодо імплементації Угоди в частині адміністрування походження товарів та тарифних регуляторів

Список літератури

1. Угода про асоціацію між Україною та ЄС [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://mfa.gov.ua/ua/about-ukraine/european-integration/ua-eu-association>.
2. Економічна складова Угоди про Асоціацію між Україною та ЄС: наслідки для бізнесу, населення та державного управління [ред. І. Бураковський, В. Мовчан]. – Інститут економічних досліджень та політичних консультацій, Київ, 2014. – с.141.
3. Філіпчук, В. Зона вільної торгівлі з ЄС: унікальний шанс чи втрачені можливості? / В. Філіпчук, В. Поворозник, А. Бочі, Є. Ярошенко. – К.: Міжнародний центр перспективних досліджень. – С. 35.
4. Можливості і застереження щодо наслідків уведення в дію положень Угоди про асоціацію між ЄС та Україною / за ред. В. М.Гейця. – К.: ДУ «Ін-т екон. та прогнозування» НАН України, 2013. – С. 98.
5. Онищенко, В. П. Ризики євразійської інтеграції / В. П. Онищенко // Журнал європейської економіки. — 2013. — № 1. — с. 41–55.
6. Калюжна, Н. Г. Інтеграційні пріоритети зовнішньої торгівлі України товарами: ретроспектива та тенденції розвитку / Н. Г. Калюжна // Формування ринкових відносин в Україні. — 2015. — № 11(74).– с. 81–86.
7. Про Митний тариф України: Закон України від 19 вересня 2013 р. № 584-VII //Відомості Верховної Ради України. – 2014. – № 20–21. – с. 1677 – с. 740.
8. Про ратифікацію Протоколу про вступ України до Світової організації торгівлі: закон України від 10 квітня 2008 р., № 250-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2008. – № 23. – с. 213.
9. Генеральна угода з тарифів і торгівлі 1994 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=995_264.
10. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.kmu.gov.ua>.
11. Офіційний сайт Міністерства економічного розвитку і торгівлі України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.me.gov.ua>.
12. Офіційний сайт Єврокомісії [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.eur-lex.europa.eu>.
13. Про затвердження Порядку контролю за розподілом тарифної квоти: наказ Міністерства фінансів України від 11 грудня 2014р. № 1203// Офіційний вісник України. –2015. – № 6. – С. 72.
14. Офіційний сайт Державної фіскальної служби України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.sfs.gov.ua>.
15. Офіційний сайт Державного комітету статистики України [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua>.
16. Про затвердження Порядку заповнення та видачі митницею сертифіката з перевезення товару EUR.1 відповідно до Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони: Наказ Міністерства фінансів України від 18 грудня 2014р. № 1142// Офіційний вісник України. –2014.– № 100. – с. 101.
17. Про затвердження Порядку надання та анулювання митницею статусу уповноваженого (схваленого) експортера: наказ Міністерства фінансів України від 23 грудня 2014 р. № 1013// Офіційний вісник України. –2014. – № 100. – С. 90.

References

1. *Uhoda pro asotsiatsiyu mizh Ukrayinoyu ta YeS*. (n.d.). Retrieved from: <http://mfa.gov.ua/ua/about-ukraine/european-integration/ua-eu-association>.
2. Burakovskiy, I. & Movchan, V. (2014). *Ekonomichna skladova Uhody pro Asotsiatsiyu mizh Ukrayinoyu ta YeS: naslidky dlya biznesu, naseleennya ta derzhavnoho upravlinnya*. Kyiv: Instytut ekonomichnykh doslidzhen' ta politychnykh konsul'tatsiy.
3. Filipchuk, V., Povoroznyk, V., Bochi, A., Yaroshenko, Ye. (n.d.). *Zona vil'noyi torhivli z YeS: unikal'nyy shans chy vtracheni mozhlyvosti?* Kyiv: Mizhnarodnyy tsentr perspektyvnykh doslidzhen'.
4. Heyts, V. M. (2013). *Mozhlyvosti i zasterezhennya shchodo naslidkiv uvedennya v diyu polozhen' Uhody pro asotsiatsiyu mizh YeS ta Ukrayinoyu*. Kyiv: DU «In-t ekon. ta prohnouzuvannya» NAN Ukrayiny.
5. Onyshchenko, V. P. (2013). Ryzkyu yevraziys'koyi intehtratsiyi. *Zhurnal yevropeys'koyi ekonomiky*, 1, 41–55.
6. Kalyuzhna, N. H. (2015). Intehtratsiyini priorytety zovnishn'oyi torhivli Ukrayiny tovaramy: retrospektyva ta tendentsiyi rozvytku. *Formuvannya rynkovykh vidnosyn v Ukrayini*, 11(74), 81–86.
7. *Pro Mytnyy taryf Ukrayiny*. (2014). Zakon Ukrayiny vid 19 veresnya 2013 r. # 584-VII. Vidomosti Verkhovnoyi Rady Ukrayiny, 20–21, 1677.
8. *Pro ratyfikatsiyu Protokolu pro vstup Ukrayiny do Svitovoyi orhanizatsiyi torhivli*. (2008). Zakon Ukrayiny vid 10 kvitnya 2008 r., # 250-VI. Vidomosti Verkhovnoyi Rady Ukrayiny, 23, 213.
9. *Heneral'na uhoda z taryfiv i torhivli 1994 roku*. (1994). Retrieved from: http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=995_264.

-
10. *Ofitsynyy sayt Kabinetu Ministriv Ukrainy*. (2016). Retrieved from: <http://www.kmu.gov.ua>.
 11. *Ofitsynyy sayt Ministerstva ekonomichnoho rozvytku i torhivli Ukrainy*. (2016). Retrieved from: <http://www.me.gov.ua>.
 12. *Ofitsynyy sayt Yevrokomisiji*. (2016). Retrieved from: <http://www.eur-lex.europa.eu>.
 13. *Pro zatverdzhennya Poryadku kontrolyu za rozpodilom taryfnoyi kvoty*. (2015). Nakaz Ministerstva finansiv Ukrainy vid 11 hrudnya 2014r. # 1203. *Ofitsynyy visnyk Ukrainy*, 6, 72.
 14. *Ofitsynyy sayt Derzhavnoyi fiskal'noyi sluzhby Ukrainy*. (2016). Retrieved from: <http://www.sfs.gov.ua>.
 15. *Ofitsynyy sayt Derzhavnoho komitetu statystyky Ukrainy*. (2016). Retrieved from: <http://www.ukrstat.gov.ua>.
 16. *Pro zatverdzhennya Poryadku zapovnennya ta vydachi mytnytseyu sertyfikata z perevezennya tovaru EUR.1 vidpovidno do Uhody pro asotsiatsiyu mizh Ukrainoyu, z odniyei storony, ta Yevropeys'kym Soyuzom, Yevropeys'kym spivtovarystvom z atomnoyi enerhiyi i yikhnimy derzhavamy-chlenamy, z inshoyi storony*. (2014). Nakaz Ministerstva finansiv Ukrainy vid 18 hrudnya 2014r. # 1142. *Ofitsynyy visnyk Ukrainy*, 100, 101.
 17. *Pro zatverdzhennya Poryadku nadannya ta anulyuvannya mytnytseyu statusu upovnovazhenoho (skhvalenoho) eksportera*. (2014). Nakaz Ministerstva finansiv Ukrainy vid 23 hrudnya 2014r. # 1013. *Ofitsynyy visnyk Ukrainy*, 100, 90.

Стаття надійшла до редакції 13.03.2016 р.